

Uluğ Bey

1394 – 1449 • Hükümdar ve gök bilimci

BU KÂĞIDIN DEĞERİ

SORUMLULUK

1 Oku

Uluğ Bey, Timur'un torunudur. Genç yaşta **Semerkant**'ın yöneticisi oldu. Bir hükümdar olarak pek çok işi vardı; ama o, bilime olan görevini de hiç bırakmadı.

Semerkant'ta büyük bir **medrese** kurdu ve burada bizzat matematik ve gök bilimi dersleri verdi. Dönemin en iyi bilginlerini şehrine davet etti. Ardından bir tepenin üzerine **rasathane** yaptırdı. Bu rasathanedeki dev gözlem aleti, yıldızların ufuktan yüksekliğini açı olarak ölçmeye yarlıyordu.

Uluğ Bey ve çalışma arkadaşları yıllarca her gece gözlem yaptı; **binden fazla yıldızın** gökyüzündeki yerini ölçerek bir yıldız cetveli hazırladı. Bu cetvel, kendisinden sonra yüzyıllarca kullanıldı.

Biliyor muydun?

- Hazırladığı esere **Zîc-i Uluğ Bey** denir; içinde 1018 yıldızın konumu vardır.
- Bir yılın uzunluğunu, bugünkü değere çok yakın biçimde hesaplamıştır.
- Öğrencisi **Ali Kuşçu**, rasathanenin başına geçmiş ve sonra İstanbul'a gelmiştir.
- Ay'daki bir kratere onun adı verilmiştir.

Sorumluluk nedir?

Sorumluluk; üzerine aldığın görevi zamanında ve özenle yerine getirmek, yaptıklarının sonucunu üstlenmektir. Bildiğini başkalarına öğretmek de bir sorumluluktur.

2 Çöz

- 1) Uluğ Bey'in rasathanesindeki gözlem aletinin yayı, tam açının (360°) altıda biri kadardı. Buna göre bu yayın gördüğü açı kaç derecedir?

Cevap: $60^\circ - 360 : 6 = 60$.

- 2) Bu 60° 'lik yay, her biri 5° olan eş parçalara ayrılırsa kaç parça elde edilir?

Cevap: $12 - 60 : 5 = 12$.

- 3) Bir yıldız ufuktan 35° yükseklikte gözlemlenmiştir. Tam tepe noktası ufuktan 90° yüksekliktedir. Buna göre yıldızın tepe noktasına gelmesi için kaç derece daha yükselmesi gerekir? Bu açı dar açı mıdır, geniş açı mıdır?

Cevap: 55° , dar açı - $90 - 35 = 55$; 90° 'den küçük olduğu için dar açıdır.

3 Sıra sende

Uluğ Bey çok işi olmasına rağmen öğretmenliği ve gözlemleri aksatmadı. Senin her gün aksatmadan yaptığın bir sorumluluğun nedir?

Bu bölümün tek doğru cevabı yoktur; öğrencinin kendi yaşamından örnek vermesi beklenir.

MATEMATİK BİZ

www.matematik.biz

Daha fazla matematik içeriği için bizi takip edin!

Çalışma kâğıtları • Testler • Oyunlar • Ders videoları

Web sitemiz

matematik.biz

Bütün içerikler burada

YouTube

youtube.com/@matematikbiz

Konu anlatımı ve soru çözümü videoları

Instagram

instagram.com/matematikbiz

Günlük sorular ve duyurular

Facebook

facebook.com/www.matematik.biz

Öğretmen ve veli paylaşımları

5. Sınıf

6. Sınıf

7. Sınıf

8. Sınıf

www.matematik.biz